

Motion

1983/84:631

Gunnar Nilsson i Eslöv m. fl.

Avgifterna vid helinackordering i servicehus

Enligt socialtjänstförordningen (SFS 1981:750), utfärdad den 25 juni 1981, gäller beträffande avgifter vid helinackordering följande enligt 46–49 §§.

46 § När sådan avgift som avser helinackordering i servicehus för äldre människor bestäms enligt 35 § tredje stycket socialtjänstlagen (1980:620) får endast den helinackorderades egna inkomster läggas till grund för avgiften.

Det belopp som minst skall förbehållas den som är helinackorderad för hans personliga behov (förbehållsbelopp) bestäms på sätt som anges i 47 och 48 §§.

47 § Förbehållsbeloppet skall motsvara 30 % av folkpensionen för en ogift ålderspensionär enligt 6 kap. 2 § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring jämte pensionstillskott enligt 2 § första och andra styckena lagen (1969:205) om pensionstillskott.

48 § Om den helinackorderade har inkomster som är större än de folkpensionsbelopp som sägs i 47 §, skall förbehållsbeloppet höjas med ett belopp som motsvarar 20 % av skillnaden mellan de sammanlagda inkomsterna efter avdrag för skatt och nämnda folkpensionsbelopp.

Om den folkpension som den helinackorderade uppbär enligt 6 kap. 2 § första stycket eller 7 kap. 4 § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring är beräknad till det lägre belopp som följer av att även maken har rätt till ålderspension eller uppbär hel förtidspension, skall höjningen av förbehållsbeloppet i stället utgöra 20 % av skillnaden mellan hans sammanlagda inkomster efter avdrag för skatt och den för gift ålderspensionär enligt nämnda lagrum utgående folkpensionen inkl. pensionstillskott.

När höjningen av förbehållsbeloppet beräknas, skall inkomsterna bestämmas enligt de regler som gäller för att beräkna sammanräknad nettoinkomst vid taxering till statlig inkomstskatt.

49 § Om någon annan person är beroende av den helinackorderade för sitt uppehälle, skall kommunen ta skälighänsyn till det när avgiften bestäms.

Även i annat fall skall avgiften sättas ned, om det finns särskilda skäl för det.

Viktiga hållpunkter i sammanhanget:

- Endast den helinackorderades egna inkomster får läggas till grund för avgiften (46 § första stycket).
- När höjningen av förbehållsbeloppet beräknas skall inkomsterna bestämmas enligt de regler som gäller för att beräkna sammanräknad nettoinkomst vid taxering till statlig inkomstskatt (48 § sista stycket).

Socialtjänstförordningens hänvisning till taxerad nettoinkomst avviker från den inkomstberäkning som förordas i riks försäkringsverkets kungörelse om tillämpningen av lagen om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till

folkpension där inkomsten av kapital och annan fast egendom schablonmässigt beräknas till 5 % på det aktuella värdet.

Genom hänvisningen till taxerad nettoinkomst ges möjlighet för förmögna personer att genom finansiella transaktioner komma i ett förmånligare läge än dem som enbart har sin folkpension jämte eventuella sidoinkomster som avgiftsgrundande inkomst vid beräkningen av avgift vid inackordering i servicehus.

En aktuell fråga, som också varit föremål för kammarättens prövning, är om den ränta som en helinackorderad avstår från vid utlåning av pengar till anhöriga är att betrakta som en inkomst som avstås till låntagaren (långgivarens egen inkomst). Med den nuvarande förordningen kan, enligt kammarrätten, en sådan uppfattning inte hävdas. En möjlighet att komma till rätta med denna form av ekonomisk planering vore att beräkna inkomstunderlaget för beräkning av avgift för helinackordering i servicehus på samma sätt som för dem som söker kommunalt bostadstillägg till folkpensionen.

En mycket ingående inkomstprövning företas regelmässigt i biståndsärenden. Det är därför rimligt att äldre människor, som söker bistånd i form av helinackordering i servicehus, får betala efter ekonomisk förmåga och inte efter förmågan att planera sina ekonomiska transaktioner.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av en ändrad beräkning av inkomstunderlaget för fastställande av avgift för helinackordering i servicehus.

Stockholm den 18 januari 1984

GUNNAR NILSSON (s)

i Eslöv

BENGT SILFVERSTRAND (s)

NILS T. SVENSSON (s)